

Załącznik do Uchwały nr 459/326/18
Zarządu Województwa Pomorskiego
z dnia 8 maja 2018 roku



SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ZA ROK 2017**

Na podstawie art. 5a ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (jednolity tekst : Dz. U. z 2018 r. poz. 450.) oraz załącznika do Uchwały nr 307/XXVIII/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2016 roku w sprawie uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2017

Gdańsk, maj 2018r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. WSPÓŁPRACA FINANSOWA	4
2.1. Zlecenie zadań w trybie otwartego konkursu ofert.....	5
2.2. Zlecenie zadań poza trybem otwartego konkursu ofert.....	8
2.3. Zlecenie zadań na podstawie przepisów innych niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.....	8
2.4. Inne formy wsparcia.....	9
3. WSPÓŁPRACA POZAFINANSOWA	11
3.1. Współpraca z zespołami o charakterze doradczym i konsultacyjnym.....	12
3.2. Udział w tworzeniu i konsultowaniu projektów aktów prawa miejscowego oraz projektów dokumentów o charakterze programowym i strategicznym.....	15
3.3. Wspólna realizacja zadań i projektów.....	16
3.4. Inne formy współpracy.....	23
3.5. Badanie dotyczące zlecenia przez Jednostki Samorządu Terytorialnego usług społecznych podmiotom trzeciego sektora	27
3.6. Analiza efektywności ekonomicznej i społecznej zlecenia usług/institucji organizacjom pozarządowym w obszarze pomocy społecznej.....	27
3.7. Wnioski końcowe.....	27

1. WPROWADZENIE

28 listopada 2016 roku Sejmik Województwa Pomorskiego uchwalił roczny „Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2017”, który został przyjęty Uchwałą nr 307/XXVIII/16.

Celem głównym współpracy Samorządu z organizacjami pozarządowymi na rok 2017 był rozwój systemu wsparcia tworzonego przez i dla organizacji pozarządowych w celu skutecznej realizacji zadań publicznych.

Cele szczegółowe współpracy:

- 1) zwiększenie poziomu integracji między wojewódzkimi, powiatowymi, gminnymi Radami Działalności Pożytku Publicznego, Radami Organizacji Pozarządowych i ciałami opiniotwórczo-doradczymi (np. poprzez działające grupy robocze, komisje wspólne czy Zespół Międzysektorowy), działającymi w sferze pożytku publicznego i wolontariatu oraz rozwoju regionalnego województwa pomorskiego;
- 2) podniesienie świadomości u przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie funkcjonowania i standardów pracy Rad Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) zwiększenie poziomu wiedzy na temat roli i znaczenia dialogu obywatelskiego oraz możliwości wymiany tej wiedzy wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych;
- 4) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w nowym okresie programowania 2014-2020;
- 5) kontynuowanie inicjatyw podejmowanych w partnerstwach międzysektorowych, w szczególności w działaniach długofalowych;
- 6) wzrost poziomu profesjonalizmu działania pomorskich organizacji pozarządowych dla skutecznej realizacji zadań publicznych.

2. WSPÓLPRACA FINANSOWA

Współpraca finansowa odbywała się na zasadach określonych w:

- 1) ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn. zm.) w formie:
 - a. powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b. wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz. 777, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.);
- 6) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 107);
- 7) ustawie z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 2096 z późn. zm.);
- 8) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 10);
- 9) ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.);
- 10) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 62);
- 11) ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 2237 z późn. zm.);
- 12) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu os ob. niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2011 r. poz. 721 z późn. zm.);
- 13) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1376 z późn. zm.);
- 14) ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 1146 z późn. zm.);
- 15) ustawie z dnia 20 lutego 2015r.o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 562).

2.1. Zlecanie zadań w trybie otwartego konkursu ofert

Zgodnie z zapisami § 6. Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2017 realizacja zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert została zaplanowana przez następujące komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego:

- Departament Kultury (DK);
- Departament Zdrowia (DZ);
- Departament Edukacji i Sportu (DES);
- Departament Turystyki (DT);
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS).

W 2017 roku wysokość środków udzielonych z budżetu Samorządu Województwa Pomorskiego na dofinansowanie zadań publicznych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym oraz podmiotom określonym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **w ramach otwartych konkursów ofert** wynosiła **5 853 500,00 zł.**, z czego dofinansowane podmioty wykorzystywały **5 826 498,97zł**, co stanowi **99,54 %** przekazanej kwoty. Różnica pomiędzy przyznaną a nie wykorzystaną kwotą dotacji wynika z tego, że organizacje pozarządowe nie wykorzystywały w 100% otrzymanej dotacji lub nastąpił jej częściowy zwrot.

Tabela nr 1

Zestawienie dotyczące zadań publicznych **zleconych organizacjom pozarządowym** do realizacji **w formie wspierania**:

Lp.	Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
1.	DES-E	85	66	19	22	22	22	131 000	129 784,20
2.	DES-S	154	95	25	30	29	29	4 276 000	4 250 530,17
3.	ROPS	51	49	38	38	38	38	377 500	377 487,02
4.	DT	17	17	10	10	10	10	80 000	80 000,00
5.	DK	189	155	61	70	68	68	969 000	968 892,20
	Razem	496	382	153	170	167	167	5 833 500	5 806 693,59

Tabela nr 2

Zestawienie dotyczące zadań publicznych **zleconych organizacjom pozarządowym** do realizacji **w formie powierzenia**:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DZ	1	1	1	1	1	1	20 000	19 805,38
Razem	1	1	1	1	1	1	20 000	19 805,38

Tabela nr 3

Zestawienie łączne z zadań zleconych **w trybie otwartych konkursów ofert**:

Lp.	Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
1.	DES-E	85	66	19	22	22	22	131 000	129 785,20
2.	DES-S	154	95	25	30	29	29	4 276 000	4 250 530,17
3.	ROPS	51	49	38	38	38	38	377 500	377 487,02
4.	DT	17	17	10	10	10	10	80 000	80 000,00
5.	DK*	189	155	61	70	68	68	969 000	968 892,20
6.	DZ	1	1	1	1	1	1	20 000	19 805,38
	Razem	497	383	154	171	168	168	5 853 500	5 826 499,97

*W związku z częściowym niewykorzystaniem dotacji przez beneficjentów w wysokości 1.200zł nastąpiło przesunięcie środków z paragrafu 2360 na paragraf 4210.

Tabela nr 4

Zestawienie **ofert wspólnych** (na podstawie m.in. art. 14 ust 2 ustawy) składanych przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DK	1	2	0	0	0	0	0	0
Razem	1	2	0	0	0	0	0	0

Tabela nr 5

W ramach zadań Regionalnego Ośrodka Polityki znalazła się jednostka, której zostały przekazane środki na podstawie **umowy wieloletniej** (wg poniższej tabeli).

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji na rok 2016	wykorzystana kwota dotacji
ROPS	1	1	1	1	1	1 (umowa zawarta na lata 2013-2017)	328 735	328 735

W 2016 roku Samorząd Województwa Pomorskiego przekazał na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę w wysokości **1 100.000 zł**. Pozyskane środki z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** przekazane w trybie otwartego konkursu ofert zostały wykorzystane w kwocie **1 098 174,32zł**, czyli w **99,8%** otrzymanej dotacji. Różnica pomiędzy przyznaną kwotą dotacji a wykorzystaną kwotą dotacji wynika z tego, że organizacje pozarządowe nie wykorzystwały w 100% otrzymanej dotacji.

Tabela nr 6

Zestawienie łączne:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
PFRON	109	86	60	73	73	73	1 100 000	1 098 174,32

Tabela nr 7

Zestawienie szczegółowe:

Departament	organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego		podmioty kościelne i wyznaniowe		spółdzielnie socjalne		spółki non-profit oraz kluby sportowe (w rozumieniu m.in. 3 ust. 3 pkt. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	
	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie
liczba złożonych ofert	96	0	3	0	0	0	10	0
liczba organizacji, które złożyły wnioski o dofinansowanie	75	0	3	0	0	0	8	0
liczba organizacji, którym przyznano	52	0	2	0	0	0	6	0

dotacje								
liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	65	0	2	0	0	0	6	0
liczba zawartych umów	65	0	2	0	0	0	6	0
liczba zrealizowanych umów	65	0	2	0	0	0	6	0
kwota przyznanych dotacji	948 000	0	50 000	0	0	0	102 000	0
wykorzystana kwota dotacji	946 174,32	0	50 000	0	0	0	102 000	0

2.2. Zlecenie zadań poza trybem otwartego konkursu ofert (tzw. małe granty)

W 2017 roku w ramach tzw. „małych dotacji”, na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Departament Kultury wsparł organizacje pozarządowe i realizację zadań o charakterze ponadlokalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert, co prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 8

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DK	1	1	1	1	1	1	10 000	8 734,80
Razem	1	1	1	1	1	1	10 000	8 734,80

2.3. Zlecenie zadań na podstawie przepisów innych, niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Departamenty w 2017 r. przekazały organizacjom pozarządowym środki finansowe na podstawie ustaw inne niż ustawa o pożytku publicznym i o wolontariacie (w tym środki pochodzące z Funduszy Europejskich) w kwocie 155 421 016,24 zł.

Najtrudniejszym do oszacowania wskaźnikiem efektywności działań jest liczba adresatów działań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Wynika to z faktu, że większość działań jest skierowanych do ogółu społeczności i ma charakter otwarty. Niemniej jednak możemy przyjąć, że dofinansowane projekty miały bezpośrednie oddziaływanie na około 229 230 mieszkańców województwa.

2.4. Inne formy wsparcia

- 1) 20 grudnia 2017 roku odbyło się coroczne spotkanie sygnatariuszy Rady Kombatantów Osób Represjonowanych zorganizowane przez Marszałka Województwa Pomorskiego. Koszty uroczystości dla 70 uczestników w wysokości 5 000 zł zostały pokryte ze środków Departamentu Zamówień Publicznych i Administracji.
- 2) W 2017 roku Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego przekazał 9 pomorskim organizacjom pozarządowym 50 używanych zestawów komputerowych.
- 3) **Pomorski Fundusz Pożyczkowy** Sp. z o.o. dzięki wsparciu kapitałowemu Samorządu Województwa Pomorskiego oferuje produkt pożyczkowy adresowany do pomorskich organizacji pozarządowych. Niestety w 2017 roku PFP nie udzielił organizacjom pozarządowym żadnej pożyczki ze względu na brak możliwości ustanowienia zabezpieczenia spłaty pożyczki z tytułu cesji na umowie o dofinansowanie projektu.
- 4) **Departament Edukacji i Sportu** realizując zadania z zakresu edukacji współpracował z Fundacją Centrum Solidarności przy IV edycji projektu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pn. „Olimpiada Solidarności” (kwota dofinansowania w 2017 r.: 30 000 zł) oraz z Stowarzyszeniem 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich przy współorganizacji Święta 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich (kwota dofinansowania w 2017 r.: 20 000 zł).
- 5) **Biuro Współpracy Zagranicznej** w formie organizacyjno-finansowej pomocy wspierało działania kilku instytucji pozarządowych, które zwracały się do Marszałka Województwa z prośbą o wsparcie ich międzynarodowych działań. Wszystkie działania były zgodne z realizacją Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Pomorskiego przyjętych przez Sejmik Województwa Pomorskiego Uchwałą nr 463/XXII/08 z dnia 26 maja 2008 r.

- Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

Samorząd co roku wspiera akcję „Lato z Polską”, której głównym organizatorem jest Stowarzyszenie we współpracy z JST. Celem akcji jest organizacja pobytu letniego na Pomorzu dla dzieci polonijnych, głównie z Białorusi, ale też Ukrainy i Rosji. Co roku do naszego województwa przyjeżdża około 500 dzieci, które mają zapewnione zakwaterowanie, wyżywienie, wycieczki krajobrazowe, wstępy do muzeów, spotkania integracyjne z rówieśnikami z Pomorza, naukę języka polskiego i inne atrakcje. Kwota dofinansowania w 2017 r.: 23 690,40 zł brutto.

- Stowarzyszenie Dobry Brat

Samorząd Województwa Pomorskiego wsparł rehabilitację ponad 200 poszkodowanych w walkach z separatystami na wschodzie Ukrainy. W czasie turnusów rehabilitacyjnych przebywali również psychologowie. Samorząd Województwa Pomorskiego w 2017 r. wsparł Stowarzyszenie Dobry Brat kwotą 1 455 zł brutto.

- Fundacja Liderzy Przemian

Samorząd wspólnie z Fundacją Liderzy Przemian zorganizował staż dla 3 samorządowców z Obwodu Odeskiego. W czasie stażu uczestnicy przebywali w urzędach gminy Pelplin, Puck, Kościerzyna. Celem stażu było zapoznanie przedstawicieli władz lokalnych z Obwodu

Odeskiego z działaniami Samorządu na Pomorzu. Oprócz pracy w urzędzie gmin, uczestnicy poznali na jakich zasadach funkcjonują gminne domy kultury, instytucje pomocy społecznej, szkoły. Koszt wsparcia: 2 500 zł brutto

o Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”

Samorząd Województwa Pomorskiego w 2017 wydatkował kwotę 700 000 zł, która stanowiła składkę członkowską na rzecz SPUE, do którego Samorząd przystąpił jako członek zwyczajny (współzałożyciel SPUE) - zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 241/XIX/04 z dn. 01.03.2004 r. w sprawie utworzenia Stowarzyszenia "Pomorskie w Unii". Wysokość składki ma charakter stały jest opłacana corocznie i została określona przez Walne Zebranie Stowarzyszenia „Pomorskie w Unii Europejskiej” uchwałą nr 37 z dnia 08.12.2008 r. w sprawie wysokości składek na 2009 r.

- 6) 27 października 2014 roku Sejmik Województwa Pomorskiego podjął uchwałę w sprawie ogłoszenia Konkursu na prowadzenie **Lokalnych Punktów Informacyjnych** Funduszy Europejskich w województwie pomorskim w miejscowościach: Gdańsk, Wejherowo, Słupsk, Chojnice i Malbork. Po rozstrzygnięciu konkursu, zgodnie z jego zasadami, z podmiotami wybranymi do prowadzenia Punktów w Gdańsku, Słupsku, Chojnicach i Malborku, niezaliczanymi do sektora finansów publicznych i nie działającymi w celu osiągnięcia zysku zostały podpisane umowy, na podstawie których dotacja celowa na realizację zadania udzielona została na podstawie art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W 2017 roku podmioty prowadzące ww. Lokalne Punkty Informacyjne ponownie otrzymały dotacje celowe na ten cel w wysokości 1 603 795 zł.
- 7) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** w ramach realizacji swojego projektu systemowego przekazał pomorskim organizacjom pozarządowym na rzecz wspólnie realizowanych projektów kwotę w wysokości 101 978,73 zł w tym:
- Umowa wieloletnia z dnia 16.09.2016 roku zawarta z Fundacją Inicjowania Rozwoju „UP FOUNDATION” na wykonanie usługi utworzenia sieci Lokalnych For Międzysektorowych - rozwój lokalnych funduszy grantowych, współpraca z biznesem dla PES, OWES, JST, NGO. Kwota dofinansowania w 2017 r.: 46 200 zł.
 - Fundacja Inicjowania Rozwoju „UP FOUNDATION” - współorganizacja VI Forum Inicjowania Rozwoju – konferencji międzysektorowej. Kwota dofinansowania w 2017 r: 20 000 zł.
 - Umowa wieloletnia z dnia 21.09.2016 roku zawarta z Stowarzyszeniem MORENA na utworzenie systemu zwiększania liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej poprzez współpracę podmiotów ekonomii społecznej z instytucjami edukacyjnymi. Kwota dofinansowania w 2017 r : 35 778,73zł.

Samorząd Województwa Pomorskiego dofinansował w 2017 roku działania organizacji pozarządowych na podstawie różnych ustaw, w różnych trybach wykorzystując również środki zewnętrzne, co pokazuje poniższa tabela:

Tabela nr 9

Lp.	Rodzaj środków finansowych	Przyznana kwota dofinansowania (w PLN)
1.	środki w ramach otwartych konkursów ofert UMWP	5 853 500,00
2.	środki w ramach podpisanej umowy wieloletniej (ROPS UMWP)	328 735,00
3.	środki w ramach projektu systemowego (ROPS UMWP)	101 978,73
4.	środki w ramach tzw. „małych grantów”	10 000,00
5.	środki PFRON	1 100 000,00
6.	środki przekazane na podstawie ustaw inne niż ustawa o pożytku publicznym i o wolontariacie(w tym środki FE)	155 421 016,24
7.	inne środki w ramach współpracy departamentów UMWP z organizacjami pozarządowymi	2 386 440,40
8.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku (16 dotacji, 2 pożyczki)	966 445,02
Razem		166 168 115,39

3. WSPÓLPRACA POZAFINANSOWA

Zgodnie z zapisami § 7 Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na rok 2017 współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy.

1. Współpraca finansowa odbywa się na zasadach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach, w tym w:
 - 1) ustawie w formie:
 - a) powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b) wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
2. Współpraca pozafinansowa odbywa się w następujących formach:
 - 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań oraz promowanie działalności organizacji i współpracy z Samorządem poprzez publikowanie na stronach internetowych Samorządu oraz na portalu regionalnym ważnych informacji, dotyczących zarówno działań Samorządu, jak i organizacji pozarządowych, w tym informacji o planowanych posiedzeniach Komisji Sejmiku, na których dyskutowane będą projekty aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych a także wydarzeń wynikających z realizowanych zadań publicznych;
 - 1) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, dotyczących szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej;
 - 2) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy z PRDPP;

- 3) tworzenie wspólnych zespołów międzysektorowych o charakterze doradczym lub inicjatywnym;
- 4) realizację wspólnych przedsięwzięć, w tym:
 - a) organizacja konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów, sesji, debat, festiwali, spektakli, konkursów, wystaw, plenerów, przeglądów, zawodów, imprez;
 - b) współpraca przy świadczeniu usług na rzecz lokalnej społeczności;
 - c) otwarte spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu dotyczące bieżących problemów i potrzeb mieszkańców Województwa.
- 5) obejmowanie patronatem Marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 6) spotkania i konsultacje organizacji pozarządowych z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa za realizację zadań w poszczególnych sferach zadań publicznych;
- 7) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej, w szczególności z partnerami o podobnym działaniu w regionach partnerskich.
- 8) udostępnienie sal mieszczących się w siedzibie Urzędu, z przeznaczeniem na organizację przedsięwzięć związanych ze statutową działalnością organizacji pozarządowych zgodnie z obowiązującą uchwałą Zarządu.
- 9) wspólne diagnozowanie problemów i potrzeb organizacji pozarządowych w województwie pomorskim.

Ponadto współpraca może odbywać się na podstawie umów partnerskich określonych w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz tzw. *regrantingu*, w ramach którego współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi będzie się odbywać na zasadach opisanych w ustawie oraz w Wieloletnim Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na lata 2016-2020.

3.1. Współpraca z zespołami o charakterze doradczym i konsultacyjnym

- **Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego**

Rada jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym powołanym przez Marszałka Województwa Pomorskiego na wniosek 50 organizacji pozarządowych na mocy art. 41 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego Kadencji 2016-2019 odbyła w 2017 roku 5 posiedzeń oraz podjęła 14 uchwał. Ponadto Rada aktywnie uczestniczyła w pracach Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego oraz pracach zespołu ds. interwencji Rad Działalności Pożytku Publicznego przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

- **Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych**

Rada jest jednostką reprezentującą pomorskie organizacje pozarządowe. Celem Rady jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego województwa pomorskiego poprzez reprezentowanie, wzmacnianie i integrowanie sektora pozarządowego. PROP przy współpracy z PRDPP oraz pracownikami Samorządowymi podejmował działania zmierzające do wdrożenia narzędzi realizacji Pomorskiego Systemu Współpracy i Wspierania Organizacji Pozarządowych.

- **Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych**

Zgodnie z zakresem kompetencji Rada zaopiniowała projekt Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego dotyczący podziału środków przyznanych zgodnie z algorytmem dla Samorządu Województwa Pomorskiego na zadania realizowane w 2017 roku. Jednym z jej zadań, jest wspieranie działalności organizacji pożytku publicznego, zgodnie z art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2011r. poz. 721, z późn. zm). Ponadto Rada opiniuje akty prawa miejscowego m.in. coroczny projekt *Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi*. Obsługę organizacyjną, techniczną i merytoryczną prac Rady zapewniał Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

- **Rada Kombatantów i Osób Represjonowanych Województwa Pomorskiego.**

Rada działała jako organ opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Pomorskiego, zrzeszający przedstawicieli organizacji kombatanckich działających na terenie województwa pomorskiego. W 2017 roku odbyło się 9 spotkań, których przedmiotem były m.in. bieżące problemy i potrzeby w zakresie opieki socjalno-bytowej i zdrowotnej środowiska kombatanckiego oraz udział Kombatantów w uroczystościach rocznicowych. Ponadto członkowie 25 razy uczestniczyli w obchodach uroczystości rocznicowych, państwowych i kombatanckich, organizowanych w Trójmieście i województwie pomorskim.

Ponadto Rada Kombatantów cyklicznie spotyka się w ciągu roku z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego oraz członków prezydium RK i OR, jak również z wybranymi instytucjami, celem omówienia zakresu współpracy i pomocy na rzecz środowiska kombatanckiego i osób represjonowanych. Obsługę organizacyjną, techniczną i merytoryczną prac Rady zapewnia Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Zmiany *Ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych* (Dz. U. 2017 r. poz. 1386) spowodowały, iż z dniem 31 sierpnia 2017 r. kompetencje polegające na wykonywaniu zadań zmierzających do integracji środowisk kombatanckich i koordynacji ich działań a także obsługa techniczno-administracyjna należą do zadań Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

- **Rada Konsultacyjna ds. Działaczy Opozycji i Osób Represjonowanych Województwa Pomorskiego**

Podczas półrocznej działalności Rady odbyło się jej jedno spotkanie, w dniu 30 maja 2017 r. na którym zostały omówione zmiany w projekcie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Obsługę organizacyjną, techniczną i merytoryczną prac Rady zapewniał Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. W ramach tej współpracy udzielano zainteresowanym informacji i wskazówek jak

uzyskać uprawnienia osoby represjonowanej. Zmiany *Ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych* (Dz. U. 2017r. poz. 1386) spowodowały, iż z dniem 31 sierpnia 2017 r. Rada Konsultacyjna do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych, a także obsługa techniczno-administracyjna Rady należą do zadań Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. W związku z powyższym 27 października 2017 roku odbyło się uroczyste pożegnanie członków Rady.

- **Komitet Monitorujący RPO WP na lata 2014-2020**

Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzi w skład Komitetu Monitorującego RPO WP na lata 2014-2020 i na tym forum współpracują z Departamentem Programów Regionalnych, który prowadzi sekretariat Komitetu Monitorującego oraz współpracuje z Komitetem Monitorującym wykonując zadania Instytucji Zarządzającej RPO WP na lata 2014-2020. Komitet współpracuje również z Departamentem Europejskiego Funduszu Europejskiego. W ramach 3 posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO WP, które odbyły się w 2017 r. konsultowano kwestie dotyczące Programu, w tym kryteria wyboru projektów.

- **Pomorskie Forum Terytorialne**

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego określając podmioty zaangażowane w jej realizację, wskazuje regionalne forum terytorialne jako ciało o charakterze opiniodawczo-konsultacyjnym, powołane dla kształtowania i stymulowania debaty regionalnej. Wśród głównych zadań PFT znajdują się: analiza kluczowych procesów i zjawisk zachodzących w regionie z uwzględnieniem oddziaływania polityk i strategii krajowych i wspólnotowych, analiza postępu realizacji i efektów SRWP i RPS oraz formułowanie opinii i rekomendacji w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionu.

W 2017 r. odbyły się dwa posiedzenia Forum. Pierwsze poświęcone było debacie nad *Oceną realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* i dalszym kierunkom kształtowania polityki rozwoju. Drugie spotkanie, w poszerzonym o środowisko akademickie gronie, dotyczyło planowanych zmian w szkolnictwie wyższym i możliwych implikacjach reformy dla Pomorza.

- **Zespół Międzysektorowy**

Zespół Międzysektorowy w 2017 r. utworzony został w ramach kompetencji Pełnomocnika Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Składa się z przedstawicieli Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Głównym zadaniem Zespołu w roku 2017 były prace nad Programem Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na rok 2018.

Inne zespoły to:

- Kapituła Pomorskiej Nagrody Artystycznej
- Kapituła Nagrody Teatralnej Marszałka Województwa
- Komisja Doradcza Opiniująca Wnioski o Stypendia dla Twórców Kultury
- Kapituła Nagrody Bursztynowego Mieczyka

- Kapituła Nagrody Bursztynowy Katamaran
- Kapituła opiniująca wnioski o stypendia sportowe Marszałka Województwa Pomorskiego
- Komisje konkursowe oceniające wnioski składane w otwartych konkursach ofert
- Zespół Monitorujący Realizację Zadań w Zakresie Przeciwdziałania Zjawiskom Patologii Społecznej na Terenie Województwa Pomorskiego
- Pomorska Rada Ekspertów ds. Przeciwdziałania Narkomani
- Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Wojewódzka Rada ds. Rodziny

3.2. Udział w tworzeniu i konsultowaniu projektów aktów prawa miejscowego oraz projektów dokumentów o charakterze programowym i strategicznym

Konsultacje kluczowych dokumentów o charakterze programowym lub strategicznym z pomorskimi organizacjami pozarządowymi odbywają się przede wszystkim na podstawie uchwały nr 1232/LI/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie *określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z wojewódzką radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.*

Najczęstszymi formami konsultacji projektów aktów normatywnych, dokumentów programowych lub strategicznych stosowanymi w Urzędzie są:

- wgląd do materiałów w siedzibie Urzędu i przedstawienie uwag/opinii,
- dostęp do projektu dokumentu na stronie www,
- uczestnictwo w pracach grupy roboczej,
- uczestnictwo w spotkaniach konsultacyjnych,
- zaopiniowanie projektu dokumentu po otrzymaniu pocztą elektroniczną,
- zaopiniowanie projektu dokumentu po otrzymaniu pocztą tradycyjną,
- spotkania robocze z poszczególnymi organizacjami/ciałami reprezentującymi środowisko organizacji pozarządowych.

Spośród tych dokumentów można wymienić:

- *Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018.* Zespół Międzysektorowy, w skład którego wchodzi: Pełnomocnik Marszałka ds. Współpracy z organizacjami Pozarządowymi, przedstawiciel Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu, przedstawiciele Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego i Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych przygotował projekt Programu, który był opracowany we współpracy z Departamentami Urzędu. Następnie Program poddano konsultacjom społecznym, które trwały 30 dni

w terminie 14.08 - 14.09.2017r. Kolejną formą konsultacji było zorganizowanie przez Zespół Międzysektorowy trzech spotkań konsultacyjnych: w Gdańsku, Chojnicach i Lęborku. Program uzyskał pozytywną opinię: Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych,

- Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego na rok 2018,
- Projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomani na lata 2017 – 2020,
- Projekt Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017 - 2020,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM 10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wokół Lotniska Wojskowego w Królewie Malborskim – JW1128 Malbork/Krasnołęka, dla części leżącej na terenie województwa pomorskiego,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku lub konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2017,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie zmiany Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 332/XXXII/17 z 27 lutego dotyczącej określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2017 w województwie pomorskim.

3.3. Wspólna realizacja zadań i projektów

Najważniejsze działania podejmowane w 2016 r. przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego:

Departament Zdrowia:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego we współpracy z Pomorskim Związkiem Pracodawców Ochrony Zdrowia oraz Polskim Towarzystwem Programów Zdrowotnych w dniu 6.12.2017 r. zorganizował III Sympozjum „Zintegrowana Opieka Zdrowotna –

czy jesteśmy gotowi do wdrożeń”. W konferencji wzięło udział 109 osób. Była to już trzecia z cyklu regionalnych konferencji, których celem jest propagowanie idei tworzenia ekosystemu organizacji i instytucji, sprzyjającego powstawaniu i wdrażaniu modeli w zakresie opieki zintegrowanej wspartych przez rozwiązania e-zdrowia. Tematem wiodącym było wdrożenie sieci szpitali, przygotowanie kadry medycznej do pracy w zintegrowanej opiece medycznej oraz rola programów polityki zdrowotnej finansowanych z funduszy europejskich w integracji ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Departament Turystyki i Promocji:

Departament Turystyki i Promocji ściśle współpracował z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz z Lokalnymi Organizacjami Turystycznymi z regionu. Departament Turystyki rozpoczął w 2017, jako Parter Projektu, współpracę z PROT (Lider Projektu) przy realizacji projektu "Biking South Baltic! Promotion and development of the Baltic Sea Cycle Route (Route No.10) in Denmark, Germany, Lithuania, Poland and Sweden" w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg Południowy Bałtyk na lata 2014 – 2020. Projekt będzie realizowany do końca 2019 roku.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej współpracował z Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku, Witkac Sp. z o.o. oraz hiszpańskim stowarzyszeniem Asociacion Smilemundo z Barcelony w ramach partnerskiego projektu „Model na więcej”. Celem realizacji projektu jest wypracowanie wspólnie z Partnerem zagranicznym na podstawie jego doświadczenia i wiedzy rozwiązania dotyczące współpracy jednostek samorządu terytorialnego (JST) z podmiotami ekonomii społecznej (PES) w zakresie dostarczania usług publicznych.

Samorząd Województwa Pomorskiego dofinansowywał wiele cennych inicjatyw z których szczególnie interesujące były realizowane przez:

1. **Stowarzyszenie „Polskie Zamki Gotyckie”** - *Podniesienie atrakcyjności turystycznej szlaków kulturowych północno-wschodniej Polski* – stworzenie aplikacji mobilnej w języku polskim, rosyjskim, niemieckim, angielskim do pobrania bezpłatnie. Aplikacja wykorzystwała nowoczesne technologie informacyjne i komunikacyjne na rzecz rozpowszechniania wiedzy o dziedzictwie historycznym, kulturowym i przyrodniczym woj. pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz Obwodu Kaliningradzkiego. Promocja aplikacji ma miejsce na 40 polskich i zagranicznych serwisach internetowych, w tym mediach społecznościowych.
2. **Lokalna Organizacja Turystyczna „Jantarowe Wybrzeże”**- XIX Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu – dzięki organizacji zawodów w 4 kategoriach (w poprzednich latach były 3 kategorie) w samych zawodach wzięło udział 338 zawodników, a w imprezach towarzyszących ok. 4 tys. w zawodach wzięła także udział 50-osobowa delegacja z Palafolls (Hiszpania) oraz 8-osobowa delegacja z Jantarowego (Obwód

Kaliningradzki). Były też pojedynczy zawodnicy ze Szwecji, Niemiec, Danii, Ukrainy, wielkiej Brytanii, czy Litwy.

3. **Stowarzyszenie Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej „Słupia”**- *Wkoło ryby – organizacja i promocja wydarzenia muzealnego w Klukach* – wypromowany został nowy produkt turystyczny w postaci wydarzenia muzealnego, które będzie odbywało się corocznie w sezonie letnim w Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach. W wydarzeniu wzięło udział 820 osób
4. **Lokalna Organizacja Turystyczna „Łeba – Błękitna Kraina”**- *VII Międzynarodowy Festiwal Latawców* – wdrożono produkt turystyczny „VII międzynarodowy Festiwal Latawców” stanowiący niezbędny element oferty turystycznej oparty o kluczowe wyróżniki regionu. Zorganizowano 3 dniowe warsztaty z zakresu budowy latawców, w których wzięło udział 80 osób, promowano festiwal poprzez publikację 10 artykułów i 4 spotów promocyjno- informacyjnych w radio, prasie i portalach internetowych, zintegrowano 300 mieszkańców powiatu lęborskiego i turystów (uczestników festiwalu). Informacja o walorach przyrodniczych i turystycznych powiatu lęborskiego dotarła do ponad 1000 turystów.
5. **PTTK Oddział Regionalny w Gdańsku** - wytyczanie i renowacja szlaków turystycznych oraz internetowy serwis szlaków pieszych województwa pomorskiego – renowacja turystycznych szlaków pieszych na terenie WP przeprowadzona została na 8 szlakach i wyniosła łącznie 215 km. Przeprowadzono ankietę na temat oznakowania szlaków pieszych, w której wzięły udział 103 osoby. Umieszczono materiały na stronie www.pomorskieszlakipttk.pl, z której miesięcznie korzysta ok. 13 tys. osób (w zależności od pory roku). Przeprowadzono konkurs na www.pomorskieszlakipttk.pl, w którym udział wzięły 184 osoby.
6. **Stowarzyszenie „Szlaki Kulturowe”** - *Nowe Drogi Jakubowe na Pomorzu* – przygotowano w ramach projektu do oznakowania 2 Nowe Drogi Jakubowe (konsultacje w terenie), powstały 2 projekty umiejscowienia znaków turystycznych: Droga Pelplińska i Droga Człuchowska. Odbyły się konsultacje i 2 spotkania (80-100 osób) oraz 1 konferencja (druk plakatów informacyjnych na konferencję – 50 sztuk oraz przewodnik drukowany – 100 sztuk, a także przewodnik dostępny w sieci na oficjalnej stronie Pomorskiej Drogi Św. Jakuba, a także na www.drogijakubowe.diecezja-pelplin.pl).
7. **Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Wspólna Ziemia”**- Muzeum Mitologii Słowińskiej w Owidzu - produktem turystycznym WP – wykonano i zainstalowano ekspozycję tworząca I etap Muzeum Mitologii Słowińskiej na powierzchni ok. 150 m² w budynku Grodziska Owidz. W pierwszym miesiącu funkcjonowania, muzeum odwiedziło ok. 1400 osób, Informacja o powstaniu muzeum ukazała się w ponad 30 miejscach (zarówno w mediach papierowych, jak i elektronicznych).

Departament Programów Regionalnych:

- Doradztwo i wsparcie merytoryczne

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów regionalnych UMWP) w ramach prowadzonej przez siebie działalności informacyjnej prowadzi konsultacje bezpośrednie, telefoniczne mailowe oraz indywidualne konsultacje u klienta, których odbiorcami są m.in. organizacje pozarządowe.

- Inicjowanie, współorganizowanie i koordynowanie wspólnych działań i przedsięwzięć

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów Regionalnych UMWP) w ramach prowadzonej przez siebie działalności współpracuje z organizacjami pozarządowymi, w tym LPI FE będących w strukturach ngo i koordynuje wspólne działania informacyjne.

- Organizowanie szkoleń i warsztatów adresowanych do organizacji pozarządowych

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów Regionalnych UMWP) w ramach prowadzonej przez siebie działalności informacyjnej organizował w 2017 roku szereg spotkań informacyjnych (otwartych i zamkniętych), szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, warsztatów i mobilnych punktów informacyjnych w których udział brali przedstawiciele organizacji pozarządowych z województwa pomorskiego.

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego był partnerem w wielu bardzo ciekawych projektach w których liderami były organizacje pozarządowe m.in. współpracował z :

- Towarzystwem Urbanistów Polskich oddział Gdańsk – przy seminarium „*Trójmiejski Park Krajobrazowy – wyzwania ochrony i planowania*”;
- Towarzystwem Urbanistów Polskich oddział Gdańsk, Instytut Metropolitalny – konkurs *Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Pomorskiego 2017*;
- Instytutem Metropolitalnym - współorganizacja ogólnopolskiego seminarium eksperckiego „*Kolej metropolitalna a planowanie przestrzeni i mobilności w metropoliach*”.

Departament Rozwoju Gospodarczego współpracował merytorycznie z:

- Zarządem Stowarzyszenia Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk Adriatyk, w celu wspólnego lobbowania na rzecz kluczowych projektów infrastrukturalnych w polskiej części Korytarza Bałtyk Adriatyk ustanowionego przez Parlament Europejski oraz Radę Unii Europejskiej;
- Stowarzyszeniem „Pomorskie w Chinach”, którego celem jest inicjowanie, promowanie i rozwijanie współpracy gospodarczej, kulturalnej, turystycznej oraz naukowej między województwem pomorskim a Chińską Republiką Ludową oraz wspomaganie organizacji i instytucji propagujących ideę współpracy polsko-chińskiej;
- *Instytutem Badań nad Gospodarką Rynkową* niezależną pozarządową instytucją naukowo-badawczą działającą w formie fundacji. *Współpraca dotyczyła Pomorskiego Przeglądu Gospodarczego*. IBnGR w oparciu o umowę zawartą z Województwem Pomorskim publikował w 2017 na łamach portalu internetowego znajdującego się pod

adresem www.ppg.ibngr.pl analizy o charakterze naukowo-badawczym, dotyczące koniunktury gospodarczej, wskaźników rozwoju województwa, wymiany handlowej w województwie pomorskim oraz barometru innowacyjności. Analizy te podlegały comiesięcznej aktualizacji, a dodatkowo raz na kwartał na stronach ww. portalu publikowane były przez IBnGR podsumowujące publikacje prezentujące przedmiotowe analizy;

- Departament Rozwoju Gospodarczego wdrażał *Regionalny Program Strategiczny w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorski Port Kreatywności (RPS PPK)*, w ramach którego konsultował poprzez Radę Programową RPS PPK m.in. Roczne Plany Realizacji, Raporty z realizacji RPS PPK za dany rok, a także wszelkie zmiany samego Programu. W skład Rady Programowej RPS PPK wchodzi przedstawiciele: Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynności, Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, Polskiego Stowarzyszenia Kobiet Biznesu, Słupskiego Stowarzyszenia Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości oraz Stowarzyszenia Morena;
- Stowarzyszeniem „Pomorskie w Unii” przy cyklu imprez wystawienniczo-konferencyjnych Pomorskie Dni Energii 2017;
- Związkiem Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w Kampanii „Więcej niż energia” poprzez umożliwienie nieodpłatnego wykorzystania logotypu województwa w czasie trwania kampanii;
- Współpracował z różnymi podmiotami w ramach Inteligentnych Specjalizacji Pomorza (ISP).

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich wspierał działalność Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich (organizacja spotkań szkoleniowych) dotyczących realizacji działań wdrażanych przez LGD w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 m.in. poprzez udział w spotkaniach/wydarzeniach organizowanych przez LGD.

Biuro Współpracy Zagranicznej:

Biuro Współpracy Zagranicznej w formie organizacyjno-finansowej pomocy wspierał działania kilku instytucji pozarządowych, które zwracały się do Marszałka Województwa z prośbą o wsparcie ich międzynarodowych działań.

Wszystkie działania były zgodne z realizacją Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Pomorskiego przyjętych przez Sejmik Województwa Pomorskiego Uchwałą nr 463/XXII/08 z dnia 26 maja 2008 r.

- Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości. Samorząd Województwa Pomorskiego współorganizował wraz z Inkubatorem Starter (Gdańską Fundacją Przedsiębiorczości), Miastem Gdańsk oraz Washington Business Week Gdańską edycję warsztatów przedsiębiorczości Gdańsk Business Week. Co roku program jest realizowany w formie 6 dniowych warsztatów przedsiębiorczości i kreatywności skierowanych do około 100 uczniów. Warsztaty są prowadzone w języku angielskim przez amerykańską kadre

menadżerów, reprezentujących firmy takie jak Boeing, Apple i Microsoft, Kemira, Speednet, Neoteric, Alexander Mann Solutions, Deloitte we współpracy z innymi menedżerami z Polski. W tegorocznej edycji wzięło udział 86 uczestników w wieku 15-19 lat, w tym osoby pochodzące z Białorusi i USA.

- Stowarzyszenie Artystów Wybrzeża Era Art. Samorząd Województwa Pomorskiego współorganizował wystawę (transport prac) artystów Stowarzyszenia Era Art. Wybrzeże w Berlinie pt. „Polska Sztuka współczesna”. Wystawa zorganizowana pod patronatem marszałka województwa pomorskiego w Bezirksamt Reinickendorf w Berlinie (wernisaż wystawy 14 września 2017 roku). Wystawa trwała do 20 grudnia 2017r. Na wystawie prezentowane były przykłady nowoczesnej sztuki polskiej reprezentujące malarstwo, tkaninę unikatową, grafikę i sztukę cyfrową takich artystów jak: Andrzej Banachowicz, Joanna Bentkowska - Hlebowicz, Ewa Czerwińska - Romanowska, Rafał Dembski, Alina Jackiewicz - Kaczmarek, Anetta KÜchler - Mocny, Jacek Maślankiewicz, Piotr Mastalerz, Maciej Osmycki, Cezary Paszkowski, Mirosław Pawłowski, Krzysztof Raps, Adam Romaniuk, Natalia Romaniuk, Zuzanna Schmukalla, Zuzanna Skiba, Daria Sołtan-Krzyżyńska, Halina Strzechowska - Ratajska, Anna Taut, Magdalena Uchman i Bernadeta Wdzięczna.
- Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”. Stowarzyszenie szeroko rozpowszechnia informacje nt. konferencji, seminariów i konsultacji dotyczących polityk UE, informuje o możliwościach finansowania projektów ze środków unijnych oraz wspiera w zakresie poszukiwania partnerów do międzynarodowych konsorcjów projektowych. W ramach działań ciągłych Stowarzyszenie prowadzi stronę internetową pomorskieregion.eu oraz profile na portalach społecznościowych Facebook i Twitter. Stowarzyszenie utrzymuje bieżący kontakt zarówno z jednostkami z terenu województwa pomorskiego, jak i ze swoimi partnerami w Brukseli (m.in. instytucjami unijnymi i przedstawicielami regionów europejskich).

Działania na rzecz wsparcia rozwoju innowacji:

- Współpraca z uczelniami;
- Współpraca z przedsiębiorcami;
- Współpraca w ramach europejskiej sieci współpracy regionów na rzecz badań i innowacji (errin);
- Współpraca w ramach nieformalnej sieci przedstawicielstw uczelni w Brukseli (unilion);
- Współpraca w ramach sieci submariner.

Działania na rzecz rozwoju samorządów i podmiotów z terenu województwa pomorskiego:

- Komitet regionów - w tym współpraca z polską delegacją oraz grupą epl (europejska partia ludowa).

Wojewódzki Urząd Pracy:

1. Udział organizacji pozarządowych w imprezach organizowanych w ramach Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości – IDG (Indywidualna Działalność Gospodarcza).

Działanie było realizowane poprzez organizację Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości - IDG (Indywidualna Działalność Gospodarcza) we współpracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy z powiatowymi urzędami pracy województwa pomorskiego w imieniu Samorządu Województwa Pomorskiego oraz samorządów powiatowych. Do współpracy przy realizacji Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości zaproszono też organizacje pozarządowe z woj. pomorskiego wspierające przedsiębiorczość.

Celem Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości w 2017 r. było promowanie przedsiębiorczości - zarówno indywidualnej działalności gospodarczej (IDG), spółdzielczości socjalnej i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, jak również przedsiębiorczości postrzeganej jako szczególny rodzaj aktywności sprzyjającej realizacji rozwoju zawodowego i edukacyjnego. Działaniami objęto również młodzież ponadgimnazjalną organizując warsztaty oraz konkursy poświęcone przedsiębiorczości. Pomorski Dzień Przedsiębiorczości został ujęty w planie działań regionalnych realizowanych w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości w woj. pomorskim i skoordynowany z działaniami innych organizacji i instytucji.

Pomorski Dzień Przedsiębiorczości odbywał się jednocześnie na terenie całego województwa w tym samym terminie – 15 listopada 2017 roku, w 17 miastach województwa pomorskiego, natomiast wydarzenie centralne zostało zorganizowane w Malborku. W przedsięwzięciu wzięli udział przedstawiciele 181 instytucji i organizacji zaangażowanych oraz wspierających proces zakładania działalności gospodarczej. Uczestnikami były najczęściej osoby bezrobotne i poszukujące pracy oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

W imprezach współorganizowanych z powiatowymi urzędami pracy na terenie całego województwa udział wzięło około 4,2 tys. osób. U 88 mikroprzedsiębiorców zaproszonych przez 14 PUP można było zasięgnąć praktycznych informacji i porad ułatwiających przebrnięcie przez proces uruchamiania firmy i początek jej działalności.

PUP zorganizowały również 50 warsztatów dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, przedsiębiorców, pracodawców oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Tematyka warsztatów była dostosowana do grup uczestników i dotyczyła głównie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, różnych aspektów finansowania rozwoju firmy oraz tworzenia nowych miejsc pracy, wykorzystywania osobistych predyspozycji w rozwoju zawodowym, wyborach ścieżek zawodowych, rozmów kwalifikacyjnych. Organizowano również spotkania i prelekcje.

WUP w Gdańsku podczas centralnego wydarzenia w Malborku, jak również w dwóch innych powiatach: Kościerzynie i Lęborku zorganizował eventy dla młodzieży pod hasłem „POWER 2 WORK”, gdzie można było uzyskać informacje o możliwościach skorzystania z unijnych środków PO WER na rozwój zawodowy min.: na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zdobywanie nowych umiejętności i kompetencji.

Zorganizowano również stoiska promujące usługi barometru zawodowego, gdzie uczniowie i ich rodzice mogli uzyskać informacje o najbardziej poszukiwanych zawodach w województwie.

2. Zobowiązanie Samorządu Województwa Pomorskiego (wynikające z SRWP 2020) w zakresie integracji działań regionalnych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej w zakresie pomocy w wychodzeniu z bierności zawodowej mieszkańców województwa.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku realizowały działania w zakresie współpracy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej publicznych służb zatrudnienia, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych, zainicjowane w 2014 r.

W 2017 r. opracowano „Pomorski Model Współpracy na Rzecz Aktywizacji Społeczno – Zawodowej osób pozostających bez pracy”. W pracach zespołu powołanego do opracowania dokumentu wzięli przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy, centrów integracji społecznej i organizacji pozarządowych.

W ramach konsultacji społecznych odbyły się też na terenie województwa 4 Spotkania Upowszechniające opracowany Model organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku.

W grudniu 2017 r. odbyło się III Pomorskie Forum Inicjatyw na rzecz Aktywizacji Społecznej i Zawodowej. Jego celem było zaprezentowanie „Pomorskiego Modelu Współpracy na Rzecz Aktywizacji Społeczno – Zawodowej osób pozostających bez pracy” oraz przedstawienie konieczności współpracy instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej.

3.4. Inne formy współpracy

- Udział Marszałka Województwa Pomorskiego, członków Zarządu Województwa Pomorskiego, Pełnomocnika Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi i innych dyrektorów departamentów lub ich przedstawicieli w przedsięwzięciach organizowanych przez organizacje pozarządowe.
- Objęcie **honorowym patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego 462 wydarzeń** istotnych dla rozwoju Pomorza i jego mieszkańców.
- **Pomorskie Forum Pełnomocników.** 30 czerwca 2017 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego odbyło się *Pomorskie Forum Pełnomocników 2017 – organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej jako realizatorzy usług użyteczności publicznej. Organizacje pozarządowe jako partnerzy w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.* Głównym tematem spotkania była rola organizacji pozarządowych w realizacji działań Samorządu Województwa Pomorskiego oraz rola Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi na wszystkich szczeblach Samorządu. W spotkaniu wzięło udział 50 osób, z czego 15 osób to przedstawiciele pomorskich organizacji pozarządowych.

- **Europejski Tydzień Regionów i Miast.** Z inicjatywy Marszałka Województwa Pomorskiego, Przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia „Pomorskie w Unii Europejskiej” został zorganizowany wyjazd dla przedstawicieli organizacji pozarządowych na Europejski Tydzień Regionów i Miast 2017 w Brukseli. W terminie 9-12 października 5 przedstawicieli pomorskich organizacji pozarządowych miało szansę nauki, wymiany doświadczeń z zakresu gospodarczych i społecznych skutków globalizacji, polityki spójności. Jak co roku w procedurę kwalifikacji kandydatów do wyjazdu zaangażowany był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

- **Nagroda Bursztynowego Mieczyka** im. Macieja Płażyńskiego jest wieloletnią, międzysektorową, partnerską inicjatywą w województwie pomorskim. Jej głównym celem jest wzmocnienie i docenienie sektora obywatelskiego oraz poniesienie prestiżu i etosu pracy w organizacjach pozarządowych, a także poszerzenie aktywności społeczności lokalnych.

W ramach zeszłorocznej edycji do sekretariatu Kapituły wpłynęło łącznie 39 wniosków, wszystkie spełniły wymogi formalne. Kapituła Nagrody Bursztynowego Mieczyka podczas posiedzenia, które odbyło się w dn. 15 listopada 2017 r., dokonała wyboru 4 nagród głównych oraz zarekomendowała organizacje do 5 kategorii nagród specjalnych (Nagroda Marszałka Senatu, Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Nagroda Rzecznika Praw Obywatelskich, Nagroda Stowarzyszenia Pomorskie w Unii, Debiut Roku,). W 2017 roku została również przyznana nagroda specjalna ufundowana przez Macieja Grabskiego, Prezesa Olivia Business Centre. Otrzymała ją Ochotnicza Straż Pożarna w Dziemianach. Dodatkowo 12 organizacji zostało zarekomendowanych do konkursu na Obywatelską Nagrodę Bursztynowego Mieczyka (zwycięzca został wyłoniony w drodze publicznego głosowania).

XXIII Gala Nagrody Bursztynowego Mieczyka odbyła się 1 grudnia 2017 r. w gmachu Europejskiego Centrum Solidarności. Zgromadziła ok. 400 osób - przedstawicieli lokalnych władz, przedstawicieli Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałka Senatu, Rzecznika Praw Obywatelskich, partnerów projektu, członków i wolontariuszy organizacji pozarządowych oraz mieszkańców województwa pomorskiego.

W 2017 roku nagrody otrzymali:

- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Gdańskie za całokształt działalności organizacji;
- Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA za wielosektorową współpracę na poziomie lokalnym w obszarze pomocy społecznej;
- Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna Teen Challenge Polska za wielosektorową współpracę na poziomie lokalnym w obszarze pomocy społecznej;
- Stowarzyszenie Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING Chronimy Naturę na Wyspie Sobieszewskiej w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony środowiska;
- Fundacja Aktywnie do Przodu - debiut roku;
- Stowarzyszenie „Kaszubianki” – Obywatelska Nagroda Bursztynowego Mieczyka.

Nagrody specjalne zostały wręczone organizacjom:

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym - Nagroda Marszałka Senatu;
- Fundacja Skansenu Pszczelarskiego - Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Helska Fundacja Sapere Aude- Nagroda Rzecznika Praw Obywatelskich;
- Fundacja Społecznie Bezpieczni - Nagroda Stowarzyszenia Pomorskie w Unii.

Oprócz tradycyjnych Nagród Głównych i Specjalnych przyznana została Nagroda Specjalna ufundowana przez Pana Macieja Grabskiego, Prezesa Olivia Business Centre. Czek na kwotę 5 000 zł, został przekazany "Bohaterom w Czasie Próby", strażakom z Ochotniczej Straży Pożarnej w Dziemianach.

- **Fundacja Inicjowania Rozwoju „UP Foundation”** w 2017 roku zorganizowała we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, Miastem Gdańsk i Partnerem biznesowym – POLPHARMA S.A. 6 Forum Inicjowania Rozwoju. Jest to największe w województwie spotkanie pomorskich organizacji pozarządowych, biznesu i samorządu. W zeszłym roku odbyło się ono pod hasłem „7 obszarów dla współpracy” i uczestniczyło w nim około 200 osób. Podczas wydarzenia uczestnicy mieli okazję wziąć udział w szeregu wystąpień i dyskusji w tematyce społecznej odpowiedzialności biznesu oraz budowy relacji międzysektorowych, poznać nowe narzędzia i możliwości pracy w swoich organizacjach, jak również nawiązać kontakty biznesowe. Ponadto Fundacja kontynuowała działania w ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, czyli organizacja drugiej tury czterech **Lokalnych For Międzysektorowych** we wszystkich subregionach województwa. W forach wzięli udział przedstawiciele biznesu, podmiotów ekonomii społecznej, środków wsparcia ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych. Celem spotkań jest proces budowy sieci współpracy lokalnych for międzysektorowych, integrację działań zwiększających trwałość istniejących partnerstw i kooperatyw, jak również inicjujących nowe kontakty i partnerstwa z udziałem pracodawców i przedsiębiorców. W tym roku skupiliśmy się na pokazaniu lokalnych dobrych praktyk współpracy międzysektorowej i społecznej odpowiedzialności biznesu. W ramach spotkań organizowane były także warsztaty z crowdfundingu. W spotkaniach łącznie wzięło udział ponad 120 osób. Odbyły się one w: Kwidzynie, Kościerzynie, Lęborku i Tczewie. Wszystkie spotkania organizowane były przy wsparciu partnerów lokalnych oraz partnerów biznesowych. Poza spotkaniami w regionie, prowadzone było także dodatkowe wsparcie doradcze dla partnerstw, które chcą budować strategię działań csr, które chcą rozwijać swoje inicjatywy, które poszukują możliwości finansowania swoich pomysłów.

3.5 Badanie dotyczące zlecenia przez Jednostki Samorządu Terytorialnego usług społecznych podmiotom trzeciego sektora.

- Załącznik nr 1 do załącznika Uchwały – ankieta
- Załącznik nr 2 do załącznika Uchwały – opracowanie odpowiedzi w ramach ankiety skierowanej do przedstawicieli pomorskich organizacji pozarządowych.

3.6 Analiza efektywności ekonomicznej i społecznej zlecenia usług/instytucji organizacjom pozarządowym w obszarze pomocy społecznej.

- Załącznik nr 3 do załącznika Uchwały – analiza efektywności ekonomicznej i społecznej zlecenia usług/instytucji organizacjom pozarządowym w obszarze pomocy społecznej.

3.7 Wnioski końcowe

I. Badanie dotyczące zlecenia przez Jednostki Samorządu Terytorialnego usług społecznych podmiotom trzeciego sektora.

- Zgłaszany przez respondentów przeciętny poziom wykorzystywania klauzul społecznych przez JST nie wynika z braku wiedzy o istnieniu samych klauzul a raczej o sposobach i procedurach ich wykorzystywania w zamówieniach publicznych. Skutkuje to dodatkowo faktem, że informacje nie docierają, lub docierają w ograniczonym zakresie do podmiotów trzeciego sektora.
- Niewielki procent organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej korzystających z klauzul społecznych i aspektów społecznych w zamówieniach publicznych.
- Podmioty nie realizują zadań zleconych przez JST z powodu m.in. braku doświadczenia i kompetencji personelu, braku informacji o możliwości realizowania zadań lub usług w obszarze ich działania, braku doświadczenia w realizacji usług.
- Podmioty biorące udział w badaniu określiły oczekiwania i potrzeby szkoleniowo-informacyjne, które miałyby wpłynąć na rozwój i wzmocnienie ekonomii społecznej w regionie. Wskazano m.in. na potrzebę wspólnej debaty nt. zlecenia zadań, udziału w konsultacjach, uproszczenia postępowania o przyznawanie środków finansowych, pomocy w znalezieniu możliwości wykorzystania możliwości podmiotu. Zgłoszono zapotrzebowanie na większe wsparcie dla projektów społecznych i większe środki na realizację zadań i usług. Respondenci zgłosili również chęć udziału w szeregu szkoleń w zakresie zlecenia zadań i usług przez JST.

II. Analiza efektywności ekonomicznej i społecznej zlecenia usług/instytucji organizacjom pozarządowym w obszarze pomocy społecznej.

- Ciągłość zlecenia zadań przez JST wraz ze wzrostem nakładów w tym zakresie świadczy o profesjonalizmie oraz optymalnej efektywności i skuteczności NGO jako zleceniobiorców.
- Zlecenie zadań NGO koreluje z koniecznością strategicznej i planowej deinstytucjonalizacji świadczenia usług społecznych. Zgodnie z ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności.
- Utrzymanie jakości oraz umiejętność szybkiego reagowania na zmieniające się uwarunkowania społeczno - gospodarcze wskazuje, że NGO to naturalny, profesjonalny partner JST w realizacji zadań zgodnie z zasadą subsydiarności.
- Zauważa się brak komplementarności usług wynikający z braku strategicznego planowania oraz niewystarczająco rozbudowanej sieci wsparcia świadczonego w lokalnej społeczności, co wymaga skuteczniejszego włączania podmiotów publicznych i niepublicznych we wspólny proces planowania i realizacji usług społecznych oraz uzupełnianie luki informacyjnej poprzez aktywne i regularne rozpoznawanie potrzeb odbiorców usług w celu adekwatnego planowania wsparcia.
- Sporo samorządów nie zleca zadań z zakresu pomocy społecznej NGO lub robi to w minimalnym zakresie. Skutkuje to zmniejszeniem skuteczności oddziaływań i nie wpływa pozytywnie na proces integracji społeczności lokalnej. Przyczyną takiego stanu rzeczy możemy doszukiwać się w niewielkim potencjale lokalnych NGO do realizacji zlecanych zadań. Przykładowo, analizując sytuację w powiatach sztumskim i człuchowskim możemy zaobserwować że pomimo stosunkowo sporej liczby NGO – odpowiednio 138 w pow. sztumskim i 132 w pow. człuchowskim jedynie niewielka ich liczba staje się świadczeniobiorcami. Możemy domniemywać, że duża część NGO, nie jest „profilowo” zdolna i co za tym idzie, nie jest zainteresowana realizacją zlecanych zadań.
- W województwie pomorskim obserwuje się zróżnicowany dostęp do usług społecznych. W najbardziej niekorzystnej sytuacji znajdują się mieszkańcy gmin oddalonych od dużych ośrodków miejskich., dodatkowo w wielu gminach funkcjonują jedynie wybrane usługi o zróżnicowanej jakości, co jest konsekwencją opisywanych powyżej trudności.
- Wydaje się zasadne przeprowadzenie w najbliższym czasie badań/analiz potencjału pomorskich organizacji pozarządowych do realizacji zlecanych zadań.

Realizacja zobowiązania Samorządu Województwa Pomorskiego wynikającego ze Strategii 2020, które zakłada utworzenie regionalnego systemu wsparcia organizacji pozarządowych, wymaga szerokiego współdziałania z trzecim sektorem. Realizacja tego zobowiązania winna podjąć działania, inicjatywy o szerokim zakresie oddziaływania na jednostki samorządu

terytorialnego. Samorząd Województwa Pomorskiego powinien również wspierać i promować narzędzia, które będą przyczyniać się do budowy Pomorskiego Systemu Współpracy i Wspierania Organizacji Pozarządowych. W związku z powyższym zasadne są zmiany organizacyjne w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego na poziomie rozbudowy, powiększenia zespołu ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz finansowe wynikające z potrzeby wdrażania nowych narzędzi współpracy.